

Čím a kam jsme jezdili?

Na to je vskutku jednoduchá odpověď, vlakem a autobusem. Auto bylo ještě dost velkým luxusem, hlavně pro mladé. Stále však narůstal počet lidí, kteří se mohli zapsat do pořadníku (protože auta jen tak volně k mání nebyla, to jste museli v Mototechně uplácat, aby bylo do měsíce) a na vůz si třeba dva tři roky počkat. Například na ruskou kopii Fiatu 124, která se jmenovala Žiguli, se čekalo opravdu dlouho, i když vůz stál kolem šedesáti tisíc, tedy nějakých 28 tehdejších průměrných hrubých platů. Podobně dlouho se čekalo na trabanta, který pocházel z východního Německa a nestál ani 40 tisíc.

Samozřejmě že v té době, kterou mnoho mladých lidí jednoduše nazývá retro, u nás byla k vidění auta krásná, ale ta většinou nepatřila obyčejnému smrtelníkovi. Mohl to být třeba stranický funkcionář, vedoucí Mototechny, zelinář nebo vekslák.

„Stěrače stírají?“

Také se dá říci, že auta byla daleko více otázkou jakéhosi kultu. Je to konec konců vidět v některých starších českých komediích - rodinka sobotu co sobotu leštila ať již před panelákem, nebo někde u vody novou škodovčičku jako součást víkendového programu.

Aby to bylo krásné

Domácí hospodyňky nelenily a z chemlonu, což byl častý zdobný prvek té doby, na omak obzvláště odporný materiál, tvořily do auta různé potahy, předložky, záložky. A taky polštářky, aby se rodina na výletě cítila co nejlépe.

A protože to měly i doma, tak jako doma. Musím dodat, že doba opravdu přála tvořivosti... Nebyl to jen koníček a zábava, ale leckdy i nutnost či způsob, jak ušetřit či si dopřát aspoň levnější náhradu nedostupného zboží. Automobil byl v té době zkrátka opečovávaný člen domácnosti.

Stranger Things

Gumový pas

Komunisti se snažili maximálně omezit cesty svých občanů do svobodného světa. A měli na to dobrý metr: Z legislativního hlediska platil v Československu i nadále zákon o cestovních dokladech, který sice dával občanovi právní nárok na vydání pasu, ale současně říkal, že

- a) jeho vydání může být odepřeno, jestliže by cesta nebyla v souladu se státními zájmy,
- b) ze stejného důvodu bylo možné už vydaný pas odejmout nebo omezit jeho územní či časovou platnost.

Tato gumová formulace ve skutečnosti umožňovala nevydat či odejmout cestovní doklad komukoliv a kdykoliv, takže v praxi vlastně občan právo cestovat do zahraničí neměl. To se změnilo až v roce 1989.

Rumunsko a Bulharsko

Lidé se tedy raději rekreovali doma nebo se cestovalo do spřátelených socialistických zemí, vzkvétalo chalupaření. Když padla volba na moře, jezdilo se

do „spřátelených“ zemí. Do Bulharska, Rumunska, Polska nebo NDR. K těmto cestám jste kromě pasu nic dalšího nepotřebovali. Paradoxně zemí, do které se dalo jet prakticky jen s cestovní kanceláří nebo služebně, byl Sovětský svaz. Individuální turistika po SSSR pro cizince prakticky neexistovala.

Zájezdy nabízela cestovní kancelář Čedok a další cestovky, například Re-krea, která zajišťovala odborářské rekreační zájezdy, nebo později Cestovní kancelář mládeže, která se zaměřila na mladé.

Stranger Things

Kolik to stálo?

Cesta k Baltu stála v roce 1984 tři tisíce korun. Žádná láce. Do Rumunska se dalo v osmdesátých letech dostat letecky na čtrnáct dnů za devět set korun, tuzemské pobyty od ROH se daly pořídít za šedesát až sto dvacet korun. Vysněná Jugoslávie byla vrchol cenového žebříčku, za osobu se tehdy platilo i dva a půl tisíce. Ale pozor – pokud jste jeli „na vlastní triko“ a na místě jste si sehnali ubytování, vyšla vás dovolená skutečně na pár stovek.

Paštikáři

Auta přibývají a s nimi roste i počet autokempů doma, ale i u moře. Rodina nakoupí proviant, tedy hromadu konzerv, stan, matrace (na těch se v noci spí a ve dne prohání po jezeře či moři), propanbutanový vaříč a kempingový nábytek. Z hliníkových trubek a plátna jsou sedačky, stolky, stan je obří,